

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIA POLITICĂ

APĂRE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ SUB CONDUCEREA D-ilor

C. G. DISSESCU

V. ATHANASOVICI, PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, ALEX. CERBAN, C. MEITANI,
N. POLIZU-MICȘUNEȘTI, C. HAGI-THEODORAKY

SILIU RĂDULESCU

PRIM-REDACTOR

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

3, STRADELA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RĂDULESCU

REDACTOR-ADMINISTRATOR

Cu acest număr, *Dreptul* își întrerupe apariția pe timpul vacanței judecătorești.

C. N. Toneanu.—*Cine poate fi citat în societățile neregulate.*—*Răspunderea otelierului și hangiului de furtul obiectelor aduse de călători.*

Jurisprudența Română.—*Inalta Curte de Casație și Justiție, secția II.*— Transacție. — Stingerea unui proces. — Mandat general.— Act. de administrație.— Inchiriere.— Prelungire.— Renunțare anticipată. (Savasta Giuan cu Ștefan Slapciu).

Curtea de Apel din Iași, secția I.— Retract litigios. — Proces asupra fondului.— Hotărâre definitivă.— Contestație la executare. (Toma Popescu cu Solomon Abramovici).

Tribunalul Ilfov, secția II civ. cor.— Falliment.— Acte făcute de falit în dauna creditorilor.— Acțiune pauliană.— Acțiune în simulațiune. (Judecătorul sindic al Trib. Ilfov, s. I com. cu Ichil David și Manole Segalescu).

Bibliografie.

Cine poate fi citat în societățile neregulate

Iată o societate de fapt, neregulată, compusă din 2 soți: firma frații Ionescu; se naște un diferend între societate și un terțiu oarecare; acest terțiu chiamă în judecată numai pe unul din soți care a contractat cu el în numele acelei societăți neregulate, pe Petre Ionescu, nu și pe fratele său I. Ionescu soțul component. „Să presupunem că tribunalul pe baza contractului terțiului cu Petre Ionescu, condamnă firma frații Ionescu. Se face apel de către firmă, care se apără zicând că la prima instanță nu s'a citat toți componenții firmei, ci judecata s'a urmat la tribunal numai cu unul din firmă, așa că judecata n'are valoare în ce privește firma, și deci să se declare nulă citațiunea originară.

Deși doctrina și jurisprudența a oscilat în această privință, însă aci e vorba de o societate comercială de fapt, în care orice soț, afară de dispoziție contrarie, o obliga și o reprezenta, așa că dacă un soț lucrează pentru ea, când o regulare anume nu arată pe unul mai mult ca pe altul că are gerarea, societatea este valabil citată în persoana or cărui din soți care a contractat. Această regulă de utilitate practică este scrisă în alte legislațiuni, precum e *codul de procedură german*, și ea e adaptabilă și la noi, fiindcă legea noastră n'o exclude. În adevăr, societățile de fapt citate de terții ca fiind distincte de fiecare soț, trebuie să primească situațiunile în cari ele s'au pus, și nu se poate opune terțiilor neregularitatea lor, pentru că astfel se trage beneficiu din neobservarea formelor prescise, pentru

a impune obligațiunea de a cita în judecată pe toți soții individualmente (arg. 77, 97, 99 N. e. com. și 75 pr. civ. 1517 e. civ.)

Dacă la prima instanță soțul chemat, ceva mai mult a compărut, fără să invoce excepțiunea că a fost citat pentru firma *Frații Ionescu*, ei din contră ar desfășura, în interesul firmei, toată opunerea posibilă, cu atât mai mult el n'ar putea în apel, să conteste reprezentanța sa, și a cere nulitatea cererei introductive a cauzei¹⁾.

Dacă din statut sau din contract nu reese că se conferă vreunui din soții firmei, în particular, reprezentanța socială, dat fiind că societățile neregulate, au o existență proprie și sunt disciplinate de normele scrise pentru societățile regulate, *afară de sancțiunile ce lovesc neregularitatea lor*, nu rămâne nici o îndoială că capacitatea juridică procedurală a unei societăți de fapt cu terții, este cea ordinară care valorează și pentru societățile regulate. Fiind vorba de o societate în nume colectiv, facultatea de a reprezenta societatea, se cuvine tuturor soților individual, fiecare din ei putând a o reprezenta în judecată (1517 e. civ.).

„Dacă o societate care nu e constituită legalmente, este citată de terții, ca fiindă colectivă distinctă de persoanele soților, ea trebuie să accepte situațiunea care i s'a făcut, neputând opune neregularitatea ființei sale” (Mortara, *Comento II*, p. 642).

Și bine se consideră ca valabilă citațiunea societății neregulate în persoana unui soț care o reprezintă „ca soț al stabilimentului social” (Manara, „*Delle società e associazionii commerciali*”).

Răspunderea otelierului și hangiului de furtul efectelor aduse de călători, chiar când nu le-a dat în păstrare.

Art. 1623 e. civ. zice că „ospătorii, or hangii, răspund ca *depozitari* pentru toate „*lucrurile*”, aduse în localul lor de un călător; depozitul unor asemenea lucruri trebuie să se considere ca un depozit necesar (1866 e. civ. it.). Iar art. 1625 e. civ. zice că „ei nu sunt răspunzători de furturile comise cu mâna înarmată sau în altfel cu forță majoră”, iar art. 1863 e. civ. italian adaugă „*sau prin neglijența gravă a pasagerului*”.

Art. nostru 1623 prevede că otelierii, hangii răspund de *lucrurile*” aduse de călător, iar art. 1866 it. corespunzător întrebuintează expresiunea de „*efecte*” în loc de lucruri, însă atât expresiunea *lucruri* cât și efecte coprinde și bani sau libretele titlurilor la purtător²⁾

1) In acest: Ap. Milano 8 April 1910, II, p. 718.

2) Cos. Torino, 16 Fébr. 1912. *Reciscche*, 1912, II, p. 434.

atât timp cât cuvântul *efecte* nu e însoțit de cuvântul *personale*.

Responsabilitatea care rezultă din articolele 1623 și 1625 c. civ. este o responsabilitate fără culpă, este un risc profesional inerent întreprinderii otelierilor, hangiiilor. Nici o scuză n'are otelierul, hangiul, de cât atunci când furtul s'a comis cu mâna armată sau în caz de forță majoră.

Codul civil italian prevede pe lângă cazul când furtul a fost comis cu mâna armată sau forța majoră, și cazul de imprudență gravă a furtului, caz pe care legiuitorul nostru, după cel francez, nu l'a prevăzut formal, fiindcă nu era necesitate, atunci când voiajorul s'a făcut culpabil de o imprudență gravă, se înțelege că vina fiind a lui, nu poate fi imputată otelierului, care prin urmare este scutit de răspundere.

Singura probă pe care trebuie s'o facă călătorul este aceea de a fi intrat în otel cu lucrurile ce i s'a furat, lucru cam greu în practică, dar care nu esclude proba acestui fapt.

Nu se poate zice că depozitul necesar din art. 1623, nu e un simplu fapt, ci un contract, deși tacit, cu care otelierul se obligă a răspunde de efectele aduse de pasager în otel, numai atunci când i-au fost predate, altfel nu răspunde. În adevăr, acest raționament n'ar sta în picioare, fiindcă instanța de fond poate să considere depozitul ca un contract tacit, fără ca efectele să fie predate în custodie, căci conf. art. 1623 predarea constă în introducerea efectelor în otel, căci se prezumă că otelierul care a tras avantajul din ospitalitatea ce o dă pasagerului, se obligă în mod tacit a custodi efectele aduse în otel, și chiar fără a le consemna, și a răspunde de furtul lor, afară de excepțiunile aduse de art. 1625 c. civ. și aceasta în interesul și al otelierului, care uzând cu oarecare rigoare, supravegherea și vigilența ce trebuie să o aibă în custodiarea propriilor sale lucruri, evită orice răspundere, nepretinzând dela pasager denunțarea și consemnarea în custodie a efectelor lor, mărește prosperitatea otelului. Și că art. 1623 și 1624 c. civ. trebuie interpretate astfel, rezultă din art. 1952 fr. (1623 r), fiindcă atunci când s'a confecționat art. 1952 fr. s'a propus adaosul de a limita răspunderea otelierului pentru efectele consemnate lui de pasager, însă nu s'a admis aceasta, și a fost necesitate de o lege specială din 1889 pentru a aduce acea limitare, vrea să zică că art. 1623 ca și art. corespunzător italian trebuie înțeles astfel, pe cât timp inovațiunea legii franceze din 1889 nu s'a făcut la noi. De sigur pasagerul trebuie să probeze că a adus în otel efectele cari i s'au furat.

Autori distinși susțin că art. 1623, 1625 c. civ. it. 1860, 1868 prevăd un caz de responsabilitate fără culpă, adică un risc profesional¹⁾.

Cu toată suprimarea cuvintelor din art. 1866 c. civ. în art. nostru 1623 „sau neglijența gravă a proprietarului”, se poate discuta și la noi, ca la italieni, dacă e culpă gravă a pasagerului, și atunci otelierul nu răspunde, fiindcă nu s'ar putea pricepe cum fiind în culpă gravă pasagerul ar putea să o pue pe răspunderea otelierului, astfel că e o chestiune de fapt. De exemplu, când pasagerul a neglijat de a depune la otelier suma

de bani ce avea asupra lui, ținându-le la el, și a neglijat să încue ușa camerei, tribunalul poate prea bine să zică, că dacă a ținut asupra sa suma fără a o depune otelierului, a fost ca să nu se tot ducă la otelier, pentru cea mai mică trebuință ce ar avea de bani, etc. fiind o chestiune de fapt. Astfel poate să nu fie culpa gravă, faptul de a nu încuia ușa cu cheia sau cu zăvorul, precum poate fi culpa gravă a nu încuia ușa cu cheia sau cu zăvorul, în timpul somnului, când are asupra sa o sumă însemnată de bani; este o chestiune de fapt. Astfel, credem că se pot interpreta la noi art. 1623, 1625 c. civ.

C. V. Toncanu

fost consilier de Curte, avocat

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. II

Audiența de la 9 Ianuarie 1925

Președenția D-lui Oscar N. Nicolescu, Președinte

Sevasta Giuan cu Ștefan Șlapciu

TRANZACȚIE. — STINGEREA PROCESULUI. — HOTĂRÂRE DE EXPEDIENT. — ART. 1705 C. CIV. ȘI 260 PR. CIVILĂ.

TRANZACȚIE. — SEMNAREA EI DE CĂTRE PARTE. — ÎNFĂȚISAREA TRANZACȚIEI ÎNAINTEA JUDECĂȚEI DE CĂTRE UN AVOCAT MANDATAR. — ACT. DE ADMINISTRAȚIE. — MANDAT GENERAL. — ART. 1705 C. CIV. ȘI 260 PR. CIVILĂ.

INCHIRIERE. — PRELUNGIRE. — RENUNȚARE ANTICIPATĂ. — ART. 7 II DIN LEGEA CHIRIILOR DE LA MARTIE 1924.

1) Tranzacțiunea depusă înaintea unei instanțe judecătorești, pentru stingerea unui proces pendinte, este valabilă chiar dacă nu s'a pronunțat hotărârea de expedient, destul numai că, în conformitate cu art. 1705 cod. civil, ea să fi fost constatată printr'un act scris emanat de la părțile litigante capabile după lege de a transige, de oare-ce ceiace stinge procesul este voința părților, iar nu hotărârea tribunalului, care nu face decât să constate această voință.

2) Atunci când avocatul uneia din părțile litigante prezintă înaintea judecătorei un act de tranzacțiune consimțit chiar de partea pe care o reprezintă, iar nu de dânsul, și cere pronunțarea unei hotărâri de expedient, face un simplu act de administrație, care intră în limitele mandatului cu care este investit, de a recunoaște actele eminate de la clientul său, și prin urmare nu este necesar ca să aibă o procură specială în acest scop, fiind suficient o procură generală.

3) Potrivit art. 7 al. II din legea chiriilor din Martie 1924 este nulă renunțarea anticipată la prelungirea legală a contractelor de închiriere,

1) Tuvini, *Revista*, 1908, II, 33; D'Amello, *Revista*, 1911, II, pag. 992.

numai dacă această renunțare a fost făcută la încheierea contractului, dar nu și aceia care a avut loc posterior contractului.

No. 4.— Respins recursul făcut de către Sevasta Giuan în contra sentinței Trib. Ilfov S. III cu No. 1115/924 dată în proces cu Ștefan Șlapciu.

Curtea deliberând,

Asupra motivului I de recurs:

„Violarea art. 260 al. 2 proc. civilă.”

Având în vedere că din sentința supusă recursului se constată că, între recurenta Sevastia Giuan, locatară, și Ștefan Șlapciu, proprietar, existând proces de rezilierea închirierii, a intervenit o tranzacție sub semnătură privată, prin care locatarul se obligă a părăsi imobilul închiriat la 26 Octombrie 1923, tranzacție depusă la Tribunalul Ilfov Secția III-a, la 26 Septembrie 1923; că, la termenul de 2 Ianuarie 1924, în urma cererii proprietarului și a procuratorului recurente, Tribunalul a pronunțat hotărârea de expedient cu Nr. 11, prin care s'a luat act de zisa tranzacțiune, modificată în instanță în sensul ca evacuarea să aibă loc pe ziua de 23 Aprilie 1924 stil vechiu; că, la executarea acestei sentințe, locatara Sevastia Giuan, care nu-și îndeplinesc obligațiunea de a evacua imobilul la termenul convenit, a făcut contestație, care i-a fost respinsă ca nefondată, prin sentința Tribunalului Ilfov Secția III-a, cu Nr. 1116 din 14 Octombrie 1924, atacată la rându-i prin recursul de față.

Având în vedere că, în susținerea contestațiunii sale, recurenta a invocat în prim rând, ca și prin motivul I de casare, că tranzacția nu-i este opozabilă, deoarece la data de 2 Ianuarie 1924, când a fost pronunțată hotărârea de expedient, dânsa nu s'a prezentat în instanță personal, spre a declara că consimte la darea unei asemenea hotărâri, iar procuratorul său nu avea o procură în acest sens, ci una generală, așa că, în conformitate cu art. 260 proc. civilă, el nu putea transige.

Că, Tribunalul a respins această susținere, motivând că, întrucât tranzacția este semnată propriu de contestatoare, semnătură care a fost recunoscută de dânsa la interogatoriul ce i s'a luat la 2 Octombrie 1924, și întrucât pentru termenul când a fost pronunțată hotărârea de expedient fusese chemată și personal la interogatoriu, reprezentarea ei în instanță prin avocatul ei și obținerea hotărârei pe baza procurii ce acesta avea, fac ca hotărârea să-i fie opozabilă, cu atât mai mult cu cât în procură se conterează mandatului, — pe lângă dreptul de a o reprezenta cu depline puteri înaintea tuturor instanțelor judecătorești, de a face și retrage oricel de acțiuni, apeluri, recursuri, — și dreptul de a deferi și referi jurământul decizoriu.

Considerând că tranzacțiunea depusă înaintea unei instanțe judecătorești, pentru stingerea unui proces pendinte, este valabilă chiar dacă nu s'a pronunțat hotărârea de expedient, destul numai că, în conformitate cu art. 1705 cod. civil. ea să fie constatată printr'un act scris emanat dela părțile litigante capabile după lege de a transige, deoarece ceiace stinge procesul este voința părților, iar nu hotărârea Tri-

bunalului, care nu face decât să constate această voință.

Considerând dar, că atunci când avocatul uneia din părțile litigante prezintă înaintea judecății un act de tranzacțiune consimțit chiar de partea pe care o reprezintă, iar nu de dânsul, și cere pronunțarea unei hotărâri de expedient, el nu înstrăinează nimic, ci face un simplu act de administrațiune, care intră în limitele mandatului cu care este investit, de a recunoaște actele emenate dela clientul său, și prin urmare nu este necesar ca să aibă o procură specială în acest scop, fiind suficient o procură generală.

Considerând, în speță, că întrucât este constatat că tranzacțiunea intervenită în cauză a fost subscrisă propriu de recurentă, mandatarul ei eră îndrituit ca în baza acestei tranzacțiuni și a procurii, să ceră Tribunalului o hotărâre de expedient, chiar în lipsa recurente.

Că, dacă la termenul de 2 Ianuarie 1924, procuratorul acesteia a declarat împreună cu proprietarul intimat, instanței de judecată, că în acea zi au căzut de acord ca tranzacția scrisă să fie modificată în sensul ca evacuarea să nuaibă loc la 26 Octombrie 1923, ci la 23 Aprilie 1924, recurenta nu poate susține că prin aceasta procuratorul său a depășit limitele conferite printr'o procură generală, întrucât nu numai că prin această modificare nu a fost întru nimic prejudiciată, ci din contră a fost favorizată.

Că, astfel fiind, motivul I de casare este nefondat.

Asupra motivului II de recurs.

II. „Eroare grosieră de fapt, denaturarea actelor, omisiune esențială.”

Având în vedere că, înaintea Tribunalului, recurenta susținând că nu poate fi evacuată, deoarece prin tranzacțiune nu a renunțat și la dreptul de prelungire acordat prin legea chiriilor din Martie 1924 și că chiar dacă ar fi renunțat, o asemenea renunțare este nulă, Tribunalul a respins această susținere, pe motiv că prin desființarea contractului de închiriere, conform tranzacțiunii, încă dela 26 Octombrie 1923, contestatoarea a renunțat la prelungirea legală și că dacă la Aprilie 1924 se mai găsea în imobil, era numai în baza toleranței din partea proprietarului, așa că zisa lege nu mai putea să reinvieze un contract desființat în mod definitiv anterior și deci nupoate fi vorba de o renunțare nulă.

Considerând, în adevăr, că din moment ce prin tranzacțiunea încheiată cu proprietarul său, recurenta a convenit ca la 26 Octombrie 1923 să părăsească imobilul ce-l deținea în virtutea unui contract de locațiune, acest contract a fost reziliat de comun acord, încă dela această dată și legea chiriilor din Martie 1924, neprelungind decât contractele existente în momentul promulgării ei, recurenta nu mai putea invoca beneficiul acestei legi, dânsa numai având nici nu titu în deținerea imobilul.

Că, art. 7, alin. II din zisa lege declară nulă renunțarea anticipată la prelungirea legală a contractului de locațiune, numai dacă această renunțare a fost făcută la încheierea contractului, dar nu și aceia care a avut loc posterior contractului, ca în speță.

Că, în asemenea condițiuni, cu drept cuvânt și fără a denatura convențiunea părților, Tribunalul a hotărât, motivând suficient soluțiunea dată, că recurenta nu poate beneficia de prelungirea acordată prin legea din Martie 1924, așa că motivul I. de casare nu este întemeiat.

Pentru aceste motive, repinsge.

CURTEA DE APEL DIN IAȘI S. I.

Audiența de la 21 Martie 1925

Președinția D-lui D. Volanschi, Prim-Președinte

Toma Popescu cu Solomon Abramovici

RETRACT LITIGIOS.—PROCES ASUPRA FONDULU.—INTERVENIREA UNEI HOTĂRĂRI DEFINITIVE.—DACĂ MAI POATE FI EXERCITAT RETRACTUL LITIGIOS.—ART. 1402 ȘI 1403 C. CIVIL.
RETRACT LITIGIOS.—CONTESTAȚIE LA EXECUTAREA UNEI HOTĂRĂRI DEFINITIVE.—RESPINGERE.—DACĂ MAI POATE FI PROPUȘ RETRACTUL LITIGIOS.—ART. 1402 ȘI 1403 C. CIV.
HOTĂRĂRI DEFINITIVE.—ACHESARE PRIN EXECUTARE.—DACĂ MAI POT FI ATACATE PE CALEA CONTESTAȚIEI.—ART. 317 PR. CIVILĂ.

1) Din moment ce litigiul a fost tranșat între părți printr'o hotărâre definitivă de fond, lucrul încetează de a mai fi litigios și potrivit art. 1402 și 1403 c. civil retractul litigios numai poate fi exercitat, de oarece dacă motive de moralitate au impus legiuitorului acceptarea retractului litigios, pentru a îndepărta pe speculanți de la câștiguri ilicite în dauna părților litigante, aceste motive nu mai există atunci când asupra litigiului a intervenit o hotărâre definitivă, și când partea câștigătoare poate și trebuie să fie autorizată a face acte de dispoziție valide relative la bunul dobândit pe cale de judecată, în virtutea principiului economic după care bunurile trebuie să circule.

2) Dacă contestația la executarea unei hotărâri nu mai poate avea nici o influență asupra litigiului de fond, decât numai dacă, fiind examinată, s'ar găsi că trebuie admisă, și s'ar deschide ast-fel din nou procesul, urmează că din moment ce contestația a fost respinsă, aceiași soartă o are și retractul litigios propus de contestator.

3) Faptul unui cumpărător de a cumpăra în urma unei hotărâri definitive de eșire din indivizie, drepturile successorale ale unui succesor cu mențiunea că devine proprietar în indiviziune cu celalt succesor, constituie o achiesare în sensul dispozițiilor art. 317 pr. civilă, după care partea care a executat de bună-voe o hotărâre, numai are dreptul de a o ataca.

No. 54.—Respinsă contestația făcută de Toma Popescu la executarea deciziunii civile No. 92 din 3 Mai 1916 a Curții de apel București secțiunea II în proces cu Solomon Abramovici

și trimisă din nou spre judecare înaintea acestei Curți în urma deciziei cu No. 167 din 16 Aprilie 1924 a Inaltei Curți de Casație și Justiție S. II.

Curtea,

Asupra contestației făcută de Toma Popescu, la executarea deciziunii civile No. 92 din 3 Mai 1916, a Curții de Apel București S. II-a.

Văzând că această contestație a fost introdusă înaintea Curții de Apel București S. II și cu prilejul judecării ei, la termenul de 2 Ianuarie 1924, Curtea a admis retractul litigios propus de către contestatorul Toma Popescu.

Că intimatul în contestație Solomon Abramovici declarând recurs, Inalta Curte de Casație S. II prin deciziunea No. 167 din 16 Aprilie 1924, a admis recursul, casând deciziunea atacată și a trimis afacerea spre soluționare înaintea Curții de Apel din Iași.

Că, Inalta Curte a admis recursul, constatând că Curtea de Apel București a violat principiile înscrise de legiuitor în art. 1402 și urm. c. civ. relative la retractul litigios și a săvârșit o omisiune care e esențială, de oarece dacă ar fi discutat în prim rând achiesarea invocată de recurentul Solomon Abramovici, spre a se opune la admiterea contestației, implicit și a retractului litigios și ar fi găsit întemeiată excepțiunea de achiesare, soluțiunea procesului ar fi putut fi alta decât cea dată;

Văzând că din examinarea actelor dela dosar, rezultă că geneza afacerii este următoarea:

La moartea lui Ioniță Tudorache, averea acestuia (din care face parte și proprietatea în litigiu) rămâne de fapt în stăpânirea soției sale Sița. Moștenitorii lui Ioniță Tudorache și anume: M. Gheorghiu, Lucreția Teodorescu, și Zoița Marinescu, acționând în judecată pentru valorificarea drepturilor lor pe Sița Tudorache, văduva lui decedat, tribunalul Dâmbovița prin sentința No. 720 din 1904 le respinge reclamația. Această sentință fiind apelată de moștenitorii sus numiți, Curtea de Apel din București Secția II prin decizia 92 din 17 Martie 1907 le admite apelul și obligă pe văduva Sița Tudorache, să lase în posesiunea și proprietatea apelantelor averea revendicată.

Deciziunea fiind dată în lipsa intimatei, Sița Tudorache declară opoziție, după care încetând din viață, se introduce în cauză succesorul ei testamentar, Toma Popescu.

Curtea de Apel din București S. II prin deciziunea 92 din 3 Mai 1916, respinge ca nesustenută opoziția lui Toma Popescu. Deciziunea Curții de Apel din București S. II, rămânând astfel definitivă, în ziua de 3 Mai 1916, posterior acestei date — la 9 Mai 1916, — Toma Popescu cumpără dela unul dintre comoștenitorii lui Ioniță Tudorache, anume dela Lucreția Teodorescu, partea ei cuvenită în succesiune, după care la 13 Mai același an, introduce contestație la executarea deciziunii de fond 92 din 3 Mai 1916, executare ce se urmărea în pretenția celorlalți comoștenitori a lui Ioniță Tudorache. Motivul contestației este că, la data de 3 Mai 1916, când s'a pronunțat de Curtea din București deciziunea definitivă ce urma a se executa, procedura nu era îndeplinită. Posterior introducerii acestei contestații, la 11 Martie 1920, — pe când deci contestația era pe dinte —, Elena Maior Gornescu, fiica și unica moș-

tenitoare a Zoitei Marinescu, care încetase din viață, vinde lui Solomon Abramovici, partea cuvenită ei indiviz în averea lui Ioniță Tudorache. Intre timp decedase și N. Gheorghiu, un altul din cei trei comoștenitori ai lui Ioniță Tudorache, dar neavând descendenți, averea cuvenită lui revine de plin drept celorlalți doi colaterali sau reprezentanților acestora.

În ultima analiză situația este deci aceasta: Asupra averei lui Ioniță Tudorache sunt doi coproprietari indivizi: Toma Popescu, cumpărător al drepturilor cuvenite Lucreției Teodorescu, și Solomon Abramovici, cumpărător al drepturilor cuvenite Zoitei Marinescu (dela fiica și singura moștenitoare a acesteia Elena Maior Gornescu). Pe lângă drepturile indivize dobândite de Toma Popescu prin cumpărare dela Lucreția Teodorescu, acesta însă mai pretinde și un drept exclusiv de proprietate asupra întregii averi rămase de la def. Ioniță Tudorache, în virtutea unui testament, făcut în favoarea lui Toma Popescu, de soția defunctului numită Sița, care a încetat și ea din viață după moartea soțului ei și acesta era în fond obiectul litigiului deja definitiv decis. Acum însă Toma Popescu, încearcă să-și valorifice pretinsul drept exclusiv pe calea contestației la executare, care fiind admisă să-i permită a intra ca oponent în judecata fondului afacerii.

Văzând că înaintea Curții de București la termenul de 2 Ianuarie 1924, sorocit pentru judecarea contestației lui Toma Popescu, la executarea deciziunii Curții de Apel București S. II No. 92/916, intimatul Solomon Abramovici a susținut că Toma Popescu nu poate fi primit a contesta executarea unei deciziuni la care a achiesat în mod formal.

Că, la același termen, Toma Popescu a cerut a i se admite propunerea de retract litigios pe care o face contra lui Solomon Abramovici.

Că fiecare dintre dăuși pretinde prioritatea în cercetarea pretențiunilor formulate.

Că aceiași situație se repetă și astăzi înaintea Curții de Apel din Iași, părțile menținându-și susținerile făcute cu prilejul pronunțării deciziunii casate.

Având în vedere că în conformitate cu dispozițiunile art. 1402 c. civ. și pentru puțința exercitărei retractului, lucrul este considerat litigios atunci când există proces sau contestațiune asupra fondului dreptului.

Văzând că în cazul de față, într-o deciziune a Curții de Apel No. 92 din 3 Mai 1916 care respinge ca ne-susținută opoziția Siței Tudorache, decedată și chemată în instanță prin succesorul ei testamentar Toma Popescu, a rămas definitivă la instanțele de fond, nu se mai poate susține că o vânzare ulterioară acelei date, făcută de una din părți către un terțiu, ar constitui o vânzare de drept litigios, căci dreptul este litigios cum am văzut numai până în momentul pronunțării ultimei hotărâri definitive, dela care dată încetează de a mai putea fi calificat astfel.

Având în vedere că față cu aceste evidente considerațiuni de drept, urmează, însă, a se vedea dacă împrejurarea că Toma Popescu a atacat pe calea extraordinară a contestației hotărârea definitivă care dădea câștig de cauză Zoitei Marinescu, aceasta sau moștenitorii ei, puteau vinde unui terțiu — la o dată poste-

rioară introducerii contestației — drepturile lor cuvenite, fără ca acestui terțiu să i se poată opune excepțiunea retractului litigios.

Având în vedere că într-o contestație nu este o cale ordinară și nici măcar obicinuită de atac în contra hotărârilor definitive judecătorești; că pentru exercițiul contestației legea nu a stabilit termene fatale ca pentru celelalte căi extraordinare, dar obicinuite de atac, cum este recursul; că, o contestație putând fi introdusă oricând — chiar fără nici un temei — ceia ar fi o prelungire nejustificată de incertitudine și contrară principiului economic că bunurile trebuie să circule, menținând veșnic amenințarea retractului față de cumpărătorii de drepturi cari au făcut cândva obiectul unui proces; că, partea care cade în mod definitiv în pretențiunile sale ar putea oricând lovi de indisponibilitate bunul câștigat de adversar, introducând o contestație, după care să poată exercita eventual dreptul de retract litigios atunci când adversarul ar vinde bunul unui terțiu;

Că, față cu aceste considerațiuni, odată litigiul tranșat prin hotărâre definitivă de fond, legiuitorul consideră că bunul încetează de a mai fi litigios și de aceea art. 1402 c. civ. pretinde numai decât proces sau contestațiune asupra fondului dreptului.

Că dacă motive de moralitate au impus legiuitorului acceptarea retractului litigios, pentru a îndepărta speculanții dela câștiguri ilicite, în dauna părților litigante, aceste motive nu mai există atunci când asupra litigiului a intervenit o hotărâre definitivă, când partea câștigătoare poate și trebuie să fie autorizată a face acte de dispozițiune valide relative la bunul dobândit pe cale de judecată, în conformitate cu principiul economic mai sus amintit, după care bunurile trebuie să circule;

Că deci, față cu susținerile părților, urmează a se vedea mai întâi, dacă în cazul de față a existat litigiul de fond pendent la data de 11 Martie 1920, atunci când Solomon Abramovici a cumpărat drepturile Elenei Maior Gornescu și în urmă a se examina retractul litigios propus de Toma Popescu, căci achiesarea constituie o excepțiune de procedură, care primează retractul litigios ce nu poate fi exercitat decât atunci când există litigiul de fond; deci mai întâi urmează a se examina dacă există litigiul pendent în fond.

Având în vedere că la 11 Martie 1920, atunci când Solomon Abramovici a cumpărat drepturile Elenei Maior Gornescu, litigiul de fond dintre acesta din urmă și Toma Popescu, luase în mod definitiv sfârșit prin deciziunea Curții de Apel București No. 92 din 3 Mai 1916;

Că, deși Toma Popescu la data vânzării (11 Martie 1920) introdusese deja contestația la executarea acestei deciziuni, contestația nu ar putea avea nici o influență asupra litigiului de fond, decât dacă fiind examinată s'ar găsi că trebuie admisă, căci numai în caz afirmativ opoziția lui Toma Popescu ar avea a fi judecată în fond — litigiul redeschizându-se din nou.

Văzând că la contestația lui Toma Popescu, intimatul Solomon Abramovici opune achiesarea rezultând din împrejurarea că posterior deciziunii din 3 Mai 1916 prin care i se respinge opoziția, Toma Popescu, prin actul autentificat de Tribunalul Ilfov la No. 7868

din 9 Mai 1916, cumpără dela Lucreția Teodorescu, una din moștenitoarele lui Ioniță Tudorache, partea ei indiviză în succesiunea acestuia cu arătare — din partea vânzătoarei — că vinde partea indiviză din succesiunile convenite ei dela def. Ioniță Tudorache, „defuncta lui mamă Viora Ștef. Gheorghiu și def. său unchiu Niță Gheorghiu” și apoi că „d. Toma Popescu intră în toate drepturile vânzătoarei, devenind proprietar în indiviziune cu sora vânzătoarei Zoîța I. Marinescu în averea mai sus arătată și în orice altă avere mobilă și imobilă s'ar mai găsi”.

Văzând că prin împrejurarea de fapt că Toma Popescu, semnează ca cumpărător actul de vânzare de mai sus, conținând specificarea că devine proprietar în indiviziune cu celalt succesor Zoîța S. Marinescu asupra averii rămase pe urma def. Ioniță Tudorache, rezultă în mod evident că el a achiesat la deciziunea Curții de Apel din București No. 92 din 3 Mai 1916, recunoscând pe de o parte că vânzătorul său era unul dintre coproprietarii averii vândute, iar Toma Popescu urmează a stăpâni în indiviziune imobilul cu celalt comostenitor; că față cu această recunoaștere făcută de dânsul prin actul autentic de vânzare, Toma Popescu nu poate fi primit a contesta deciziunea Curții din București menționată în conformitate cu dispozițiunile art. 317 pr. civ. după care partea care a executat de bună voie o hotărâre nu mai are dreptul de a o ataca.

Că, deci, Toma Popescu cumpărând dela unul din adversarii cari au obținut câștig definitiv de cauză în procesul de fond, toate drepturile acestuia în succesiunea lui Ioniță Tudorache cu arătare că devine copartăș cu celalt adversar Zoîța I. Marinescu, a achiesat în mod definitiv la deciziunea prin care se recunoaște dreptul de proprietate al ambilor comostenitori, asupra averii rămase dela def. Ioniță Tudorache, în contra pretențiilor formulate de Toma Popescu, a cărui contestație nu mai poate deci fi admisă, aceiași soartă urmând a o avea și retractul litigios propus de contestatorul Toma Popescu.

Văzând și cererea de cheltueli de judecată pe care Curtea apreciind le fixează la suma de cinci sute lei.

Pentru aceste motive, redactate de d. Consilier E. Petit, respinge contestația făcută de Toma Popescu.

Semnați: *D. Volanschi, N. N. Gane, E. Petit, M. Trandafirescu.*

Opiniune

Subsemnatul sunt de părere a se admite retractul invocat pentru următoarele motive:

La retractul litigios, propus de contestatorul Toma Popescu, intimatul Solomon Abramovici obiectează, că în momentul în care a cumpărat dreptul ce face obiectul retractului, acest drept nu mai era litigios, întâi pentru că contestatorul achiesase la deciziunea Curții de Apel din București S. II No. 92 din 3 Mai 1916, care tranșa definitiv procesul asupra succesiunii lui Ioniță Tudorache, cumpărând drepturile Lucreției Gheorghiu, una din moștenitoarele acestuia, și al doilea pentru că contestația făcută în contra executării acestei deciziuni, deși tindea la judecarea opoziției contestatoru-

lui, totuși nu putea constitui un proces asupra fondului, atâta timp cât nu fusese admisă în principiu.

Socotim ambele motive neîntemeiate.

În adevăr, achiesarea, care consistă în renunțarea la un drept sau în recunoașterea dreptului adversarului, nu poate avea loc decât atâta timp cât dreptul se discută înaintea instanțelor de fond; din momentul, însă, ce a intervenit o hotărâre definitivă, care pune capăt procesului, nu mai poate fi vorba de achiesare, fie că partea care a pierdut execută hotărârea, fie că obține dela partea care a câștigat cesiunea dreptului ce făcuse obiectul procesului, pentru că achiesarea presupune o libertate de voință, care nu mai există atunci când justiția a recunoscut că dreptul aparținea uneia dintre părți și când deciziunea sa a dobândit autoritatea lucrului judecat. În speță deciziunea Curții de Apel din București S. II No. 92 din 3 Mai 1916 fiind definitivă și investită cu autoritatea lucrului judecat, pârâțul Toma Popescu nu avea decât alternativa de a executa deciziunea predând reclamantelor Lucreția Gheorghiu și Zoîța Marinescu terenul revendicat, sau — dacă voia să-l păstreze — de a-l cumpăra dela dânsese. În asemenea împrejurări, cumpărarea drepturilor successorale ale Lucreției Gheorghiu asupra acestui teren nu mai implică o recunoaștere a temeiniciei lor din partea lui Toma Popescu, întru cât el nu făcea decât să se supună hotărârei justiției, care le recunoseuse în mod definitiv. Și dacă cumpărând partea indiviză a Lucreției Gheorghiu, nu se poate spune că Toma Popescu a recunoscut dreptul ei de moștenitoare, cu atât mai puțin se poate susține că el ar fi recunoscut dreptul de moștenitoare al Zoîței Marinescu, dela care nu cumpăra nimic și despre care vânzătoarea nu pomeneste în act decât numai spre a lămuri că cece vinde este un drept indiviz.

De altfel, soluțiunea este aceeași chiar dacă am admite că prin cumpărare Popescu ar fi recunoscut drepturile successorale ale Lucreției Gheorghiu. În adevăr, cumpărarea părții indivize a unui comostenitor nu implică neapărat recunoașterea drepturilor celorlalți. Or, în speță din conținutul actului rezultă că deși vânzătoarea, după ce arată că vinde partea indiviză din succesiunile convenite dela defuncției Ioniță Tudorache, Viana Gheorghiu și Niță Gheorghiu și enumără averea, adaogă că cumpărătorul intră în toate drepturile sale successorale și devine coproprietar în indiviziune cu sora sa Zoîța Marinescu, totuși cumpărătorul nu dă nici o atenție acestei mențiuni, care nu avea utilitate, întrucât dreptul de coproprietate al Zoîței Marinescu nu făcea obiectul actului de vânzare — căci el, dându-și consimțământul, se mărginește a declara că cumpără drepturile successorale ale Lucreției Gheorghiu cu toate accesoriile, așa cum se prevede în act, pe prețul de 400 lei pe care l-a rumărat în întregime, fără a accepta coproprietatea cu Zoîța Marinescu, despre care nu vorbește nimic.

Iar după cinci zile dela autentificare — la 13 Mai 1916 — introduce contra Zoîței Marinescu contestația ce face obiectul procesului.

Este evident, așa dar, că prin actul de cumpărare Toma Popescu n'a înțeles un singur moment să recunoască dreptul de moștenitoare al Zoîței Marinescu, in-

tenție ce rezultă tot așa de neîndoios și din faptul introducerii aproape imediat a contestației ce avea de obiect tocmai de a-i tăgădui acest drept.

Cât privește această contestație, care era deja introdusă în momentul când intimatul cumpără drepturile Zoitei Marinescu (reprezentată prin fiica și moștenitoarea sa Elena Maior Gorneseu) în succesiunea lui Ionuță Tudorache și despre care intimatul avea cunoștință, fiind chiar arendașul imobilului, ea constituie, de sigur, un proces asupra fondului, întrucât nu tinde nici la interpretarea dispozitivului deciziei Curții de Apel, nici la anularea executării ca viciată, ci la judecarea opoziției pe care contestatorul o făcuse împotriva acestei decizii și pe care Curtea i-o respinsese ca nesusținută, prin urmare la redeschiderea fondului procesului.

Și retractul litigios poate fi propus indiferent de temeinicia sau netemeinicia motivelor contestației, de oarece el are de scop tocmai de a înlătura orice discuție asupra contestației cu cesionarul dreptului litigios.

Această soluțiune se aplică în mod constant în materie de revizuire și de recurs, două căi de asemenea extraordinare, în cari retractul poate fi propus mai înainte de orice discuție asupra admisibilității în principiu sau asupra validității lor.

Semnat: C. Vârgolici.

TRIBUNALUL ILFOV, S. II cod. cor.

Audiența de la 28 Martie 1925

Președenția D-lui Coman Negoescu, judecător de ședință

Judecătorul sindic al Trib. Ilfov S. I. com. cu Ichil David și Manole Segalescu.

FALIMENT.—ACTE FĂCUTE DE FALIT ÎN FRAUDA CREDITORILOR.—ACTIUNE PAULIANĂ.—ACTIUNE ÎN SIMULAȚIE.—EXERCITAREA LOR DE CĂTRE JUDECĂTORUL SINDIC.—ART. 725 C. COM. ȘI 975 C. CIVIL.

Din cuprinsul art. 725 c. com. și 975 c. civ. rezultă că pentru anularea actelor făcute de falit în fraudă creditorilor, există deschisă atât calea acțiunii pauliane, cât și calea acțiunii în simulație.

Acțiunea pauliană însă va putea fi exercitată de judecătorul sindic numai dacă în masa falimentului este vre-un creditor cu creanță anterioară actului fraudulos, pe când acțiunea în simulație poate fi exercitată fără nici o distincțiune și independent de data creanței creditorilor lezați.

No. 447.—Respinsă acțiunea intentată de judecătorul sindic de pe lângă Trib. Ilfov S. I. comercială în contra lui Ichil Da-

vid și Manole Segalescu precum și intervenția făcută de către firma comercială A. B. Spiner fiu.

S'au ascultat D-nii avocați Roșianu pentru judecătorul sindic; Chr. Tomulescu și Paul Rătescu pentru Ichil David și M. Segalescu, și Trestianu pentru firma intervenientă A. B. Spiner & Fiu.

Tribunalul,

Asupra acțiunii intentate de judecătorul sindic de pe lângă Tribunalul Ilfov, secția I, comercială, cu petiția înreg. la No. 12976/924, în contra lui Ichil David și Manole Segalescu, cum și asupra intervențiunii făcute de către firma comercială «A. B. Spiner et fiu».

Având în vedere că Ichil David fiind declarat în stare de faliment prin sentința No. 593 din 2 Octombrie 1923 a Tribunalului Ilfov, secția I, comercială și data încetării plăților fixându-se la 28 Martie 1923, judecătorul sindic, însărcinat cu administrarea falimentului, cheamă în judecată, prin acțiunea de față, atât pe suszizul falit cât și pe Manole Segalescu pentru a se declara anulate actele de ipotecă înscrise la Tribunalul de Notariat Ilfov, sub No. 1170, din 29 Mai 1922, sub No. 1463 din 23 Iunie 1922 și sub No. 351 din 28 Februarie 1923, prin care Ichil David se împrumutase dela Manole Segalescu cu sumele de 55.000 lei, 185.000 lei și 250.000 lei ipotecându-i dimpreună cu Esthera David, soția lui, imobilul, proprietatea lor, din strada Vasile Cârlova No. 11 bis.

Având în vedere că în acest proces, intervine și firma comercială «A. B. Spiner et fiu», în calitate de creditoare a lui Ichil David.

Având în vedere că atât reclamantul cât și intervenientul își întemeiază cererile lor, în drept, pe dispozițiunile art. 975 din cod. civ. combinat cu art. 724 și 726 din codul comercial, și în fapt pe împrejurarea ca Ichil David n'a încasat valoarea ziselor ipotecă, pe cari le-a stipulat în favoarea lui Manole Segalescu, vărul său, numai de formă, spre a-și înstreina patrimoniul și a înșela pe creditori.

Având în vedere că art. 724 din codul de comerț la care reclamantul și intervenientul se referă, tratează despre actele făcute de falit în urma sentinței declarative de faliment, proclamându-le nule de drept cum și despre actele și înstreinările cu titlu gratuit făcute cu 6 luni înainte de data încetării plăților, despre plata datorilor neajunse la scadență făcute în urma datei încetării plăților, și despre înstrăinarea cu orice titlu de bunuri mișcătoare făcute de falit către anumite persoane, în cele 6 luni înainte de epoca încetării plăților, acte și operațiuni pe cari suszizul articol de asemenea le declară nule, față cu masa creditorilor.

Având în vedere că, în speță, este vorba nu de vre-unul din suszisele acte, ci de contractarea de către falit a unor datorii ipotecare înainte de data încetării plăților.

Că, în atare situație, articolul în chestiune nu-și poate găsi aplicațiune în speță și trebuie eliminat din discuție.

Având în vedere că celalalt articol din codul comercial, la care de asemenea și reclamantul și intervenientul s'au referit, tratează despre acțiunea pauliană pe care creditorii o au pentru anularea actelor viclene făcute de debitor în prejudiciul drep-

turilor lor, fiindcă suszisul articol, în prima lui parte vorbește despre actele, plățile și înstreinările făcute în fraudă creditorilor, despre cari spune că trebuiesc anulate în orice timp ar fi fost făcute, iar în partea din urmă, arătând calea de urmat pentru a ajunge la această anulare, trimite la art. 975 din cod. civil. care tratează tocmai despre acțiunea pauliană.

Având în vedere că sub rubrica art. 975 din cod. civil, se mai cuprinde însă și acțiunea în simulație, deși de fapt în doctrină pentru a se justifica deosebirea ce există între această acțiune și acțiunea pauliană, tendința este de a baza acțiunea în simulație nu atât pe art. 975, cât pe art. 1718 și 1719 din cod. civ.

Că, prin urmare, cum art. 725 din cod. com. se referă la art. 975 din cod. civ., concluzia este că art. 725 din codul comercial indică pentru anularea actelor făcute de falit în fraudă creditorilor, după circumstanțe, atât calea acțiunii pauliene cât și calea acțiunii în simulație.

Având în vedere că, în speță, atât reclamantul cât și intervenientul, desvoltând acțiunea și intervenția, au arătat, prin concluziunile orale puse în ședință, că acțiunea principală prin care cer anularea actelor de ipotecă este o acțiune pauliană.

Având în vedere că dacă numiții dau o astfel de calificare juridică acțiunii principale, această acțiune nu poate fi primită din două puncte de privire: întâiu, fiindcă ei în fapt pretind că falitul, neprimit valoarea ipotecilor, actele de ipotecă n'au existență reală și se știe că acțiunea pauliană, spre deosebire de acțiunea în simulație, presupune dimpotrivă că actul a cărui anulare se cere, are o existență reală, al doilea, pentru că una din condițiunile esențiale ce trebuie s'o satisfacă creditorul care intentează acțiunea pauliană, e că titlul de creanță, pe baza căruia face acțiunea, să fie anterior actului atacat; ori, în speță, judecătorul sindic, care ca reprezentant al creditorilor netăgăduit că are exercițiul acțiunii pauliane, nu dovedește cu nimic -- și intervenientul la fel -- că în masa falimentului există un singur creditor cel puțin cu creanță anterioară ziselor acte de ipotecă, fiindcă numai un astfel de creditor, având în patrimoniul lui acțiunea pauliană, poate să transmită judecătorului sindic, reprezentantul tuturor creditorilor, exercițiul ei.

Având în vedere că reclamantul, ca și intervenientul, pretinzând că actele de ipotecă sunt numai aparente, ar fi putut cere anularea lor pe calea acțiunii în simulație, acțiune în care nu s'ar mai fi putut pune chestiunea dacă sindicul are exercițiul ei, fiindcă falitul având această acțiune, pe cale de consecință o avea și sindicul, cum de asemenea nu s'ar mai fi discutat nici dacă creanțele în numele

cărora sindicul și intervenientul au făcut acțiunea sunt anterioare ori posterioare actelor de ipotecă, fiindcă falitul având zisa acțiune, exercițiul ei, prin subrogare, (art. 947 c. civ.), aparține și creditorilor lui, cum și sindicului, reprezentantul creditorilor.

Că însă nici reclamantul, nici intervenientul nu au dat o astfel de calificare juridică acțiunii lor, și Tribunalului nu o poate discuta sub această ipostasă, cum nu poate admite nici proba cu martori cerută, probă admisibilă și concludentă în ipoteza unei acțiuni în simulație, inutilă însă în acțiunea pauliană găsită în principiu neintemeiată.

Având în vedere că față cu cele ce preced, acțiunea principală, calificată acțiune pauliană, cată a fi respinsă, iar intervențiunea, ca cerere accesorie, urmează a avea aceiași soartă.

Pentru toate aceste motive, redactate de d-l jud. Coman Negoescu, respinge acțiunea și intervenția.

Semnați: *Coman Negoescu, C. Prodan.*

BIBLIOGRAFIE

NATURALIZAREA ÎN ROMANIA DUPA CONSTITUȚIE ȘI NOUA LEGE A NATURALIZARII, de DIM. G. MAXIM, *președinte la Curtea de Apel din București.* — Editura Socec, 1925. — Prețul 80 lei.

Distinsul fost președinte al Curței de Apel din București care, spre regretul unanim al lumii judiciare, a părăsit magistratura pentru limită de vârstă, a publicat într'un frumos volum interesante articole apărute în *Dreptul* asupra naturalizării, cu însemnate complectări și adăogiri.

Lucrarea este un comentariu judicios al legii de naturalizare care poate fi consultat cu profit nu numai de specialiști dar și de oricine are nevoie a cunoaște condițiunile cu care se dobândește și se pierde naționalitatea română.

*

CONCEPȚIA ECONOMICĂ A DREPTULUI. — *Funcția Dreptului.* — *Dreptul roman.* — *Economia servilă.* — *Codul Napoleon.* — Un volum în 8° de 215 pagini de ST. ANTIM, București 1925. — *Cultura Națională.*

D. St. Antim, cunoscutul avocat și publicist, a dat la lumină o nouă edițiune a interesantei sale monografii despre „Conceptia economică a Dreptului”.

Lucrarea este o operă de o netăgăduită valoare juridică și economică care oferă cititorului o lectură interesantă și plăcută, dat fiind frumosul talent de jurist și de scriitor al autorului.

Apărută în editura *Culturei Naționale*, cartea se prezintă în condițiuni excelente de tehnică tipografică și poate figura cu succes în biblioteca oricărui jurist.